

Warszawa, dnia 19 sierpnia 2016 r.

Stanowisko Konfederacji Lewiatan do projektu ustawy o zmianie niektórych ustaw w celu ułatwienia dochodzenia wierzytelności (dalej: projekt)

Uwagi szczegółowe

Uwagi do propozycji zmian w ustawie z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (art. 3 projektu)

Zgodnie z proponowanym brzmieniem art. 15 § 1b przekazywanie przez organy jednostek samorządu terytorialnego informacji gospodarczych, o których mowa w art. 15 § 1a, będzie wymagało uprzedniej zgody wyrażonej w drodze uchwały (odpowiednio rady gminy, rady powiatu albo sejmiku województwa). Uchwała powinna określać zakres zobowiązań, z tytułu których informacje będą przekazywane. W opinii Konfederacji Lewiatan niezrozumiałe jest dlaczego kwestia ta ma być uzależniona od zgody rady. W naszej opinii informacje o zaległościach wobec administracji rządowej oraz samorządowej winny być obligatoryjnie przekazywane do biur informacji gospodarczej (dalej również: BIG).

Uwagi do propozycji zmian w ustawie z dnia 14 lutego 1991 r. Prawo o notariacie (art. 4 projektu) w zakresie wprowadzenia możliwości wydawania przez notariuszy nakazów zapłaty

1) Art. 105a

Projektowany przepis przewiduje możliwość wydania przez notariusza notarialnego nakazu zapłaty obejmującego tylko roszczenia określone w przepisie art. 498 par. 1 Kodeksu postępowania cywilnego. W opinii Konfederacji Lewiatan ustawa powinna przewidywać również możliwość wydawania notarialnego nakazu zapłaty na podstawie art. 485 par. 2 w zakresie nakazu zapłaty z weksła. Wskazać należy bowiem, że notariusz i tak przeprowadza protest wekslowy, stąd uzasadnione wydaje się uregulowanie w jednym miejscu również możliwości uzyskania nakazu zapłaty z weksła.

2) Art. 105b § 3

W opinii Konfederacji Lewiatan nie wydaje się konieczne, aby każdorazowo do wniosku o wydanie notarialnego nakazu zapłaty załączane było pełnomocnictwo lub odpis pełnomocnictwa. Ze względu na ekonomikę procesową zdecydowanie należałoby umożliwić udzielenie pełnomocnictwa u danego notariusza w formie aktu notarialnego, na które strona mogłaby się w każdym kolejnym wniosku powoływać.

Jednocześnie wskazujemy na niejasne i naszym zdaniem niepotrzebne wprowadzenie do art. 105b § 3 obowiązku dołączenia do wniosku „dokumentu stanowiącego dowód istotny dla wydania nakazu zapłaty”. Bardzo trudne i subiektywne może być określenie, co faktycznie w danej sprawie jest najbardziej istotne, a co istotne nie jest. Istnieje zatem ryzyko, że instytucja nowego nakazu zostanie sparaliżowana przez te niejasności i nie będzie wykorzystywana w sposób oczekiwany przez projektodawcę. Aby tego uniknąć wystarczyłoby wprowadzić wzorem postępowania elektronicznego obowiązek opisanie we wniosku dowodów na poparcie twierdzeń bez ich załączania do wniosku. Wystarczy w takiej sytuacji bowiem obowiązek przedstawienia takich dowodów w sądzie po złożeniu przez dłużnika sprzeciwu od nakazu zapłaty.

3) Art. 105g § 2

Konfederacja Lewiatan zwraca uwagę na ogromne ryzyko, że projektowany obowiązek doręczenia notarialnego nakazu przez notariusza lub jego pracowników osobie zobowiązanej do wykonania notarialnego nakazu zapłaty spowoduje, że instrument ten, w szczególności w przypadku drobnych roszczeń, będzie niezmiernie rzadko wykorzystywany i nie spowoduje zakładanego przez ustawodawcę odciążenia sądów. Zdecydowanie postulujemy więc wprowadzenie możliwości doręczania tych nakazów zapłaty obu stronom (uprawnionemu i zobowiązanemu) także z zastosowaniem przepisów Kodeksu postępowania cywilnego o doręczeniach.

4) Art. 105h zd. 1

Zgodnie z projektowanym przepisem niedoręczenie nakazu zapłaty będzie powodowało jego uchylenie przez notariusza. Zdaniem Konfederacji Lewiatan prawidłowe awizowanie nakazu zapłaty nie powinno powodować uchylenia nakazu. Wskazać należy bowiem, iż ogromna większość dłużników świadomie nie odbiera awizowanej korespondencji.

5) Art. 105n

Z uwagi na tzw. zasady ekonomiki procesowej, wątpliwości budzi wskazany w projektowanym art. 105n obowiązek nadawania klauzuli wykonalności notarialnemu nakazowi zapłaty przez innego notariusza niż ten, który wydał nakaz zapłaty. Nadanie klauzuli wykonalności to w zasadzie czynność techniczna. W naszej opinii obowiązek taki wydłuży niepotrzebnie czas nadawania klauzul i zwiększy faktyczne koszty związane z uzyskaniem takiego nakazu.

Uwagi do propozycji zmian w ustawie z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (art. 5 projektu)

Art. 5 projektu przewiduje wprowadzenie zmian w ustawie o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji poprzez dodanie **art. 17f**, zgodnie z którym nierzetelny wpis ma być traktowany na równi z czynem nieuczciwej konkurencji. Oznacza to, że w takich przypadkach możliwe jest dodatkowo zastosowanie sankcji z ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji w postaci odpowiedzialności karnej. W opinii Konfederacji Lewiatan, dotychczasowa odpowiedzialność za nierzetelny wpis wydaje się być wystarczająca. Nie znajdujemy uzasadnienia dla tworzenia nowych, nadmiernie dolegliwych sankcji.

Uwagi do propozycji zmian w ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji (art. 6 projektu)

Wskazujemy na konieczność doprecyzowania, jakie dane powinny być przekazywane przez komorników w ramach takiej informacji (zgodnie z projektowanym pkt 4 w art. 2 ust. 3).

Uwagi do propozycji zmian w ustawie z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (art. 7 projektu)

Wątpliwości budzi zaproponowane w **art. 19 ust. 4** rozwiązanie przewidujące, że osoba uprawniona z tytułu notarialnego nakazu zapłaty, będzie zobowiązana do uiszczenia trzech czwartych opłaty sądowej w przypadku wniesienia sprzeciwu przez pozwanego.

Konfederacja Lewiatan proponuje, aby – w razie wniesienia sprzeciwu od nakazu zapłaty – trzy czwarte części opłaty pobierane były od pozwanego.

Uwagi do propozycji zmian w ustawie z dnia 17 grudnia 2009 r. o dochodzeniu roszczeń w postępowaniu grupowym (art. 9 projektu)

1) Art. 1 ust. 2

Zmiana art. 1 ust. 2 (oraz dodanie ust. 2a i 2b w art. 1 przedmiotowej ustawy) – tj. faktyczne rozszerzenie możliwości wnoszenia roszczeń w trybie postępowania grupowego o roszczenia: z tytułu odpowiedzialności za niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania umownego lub z tytułu bezpodstawnego wzbogacenia oraz z tytułu czynów niedozwolonych (naruszenie dóbr osobistych) wydaje się być zmianą niekorzystną dla pozwanych. Należy wskazać na odmiennność kręgu osób uprawnionych, wskazanych w dodanych do art. 1 ustępach 2a i 2b.

Konfederacja Lewiatan proponuje wprowadzenie w ust. 2a takiego samego kręgu podmiotów uprawnionych jak w ust. 2b, poprzez zastosowanie zapisu: „osobom najbliższym **poszkodowanego, zmarłego wskutek** uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia”.

2) Art. 2 ust. 4

Konfederacja Lewiatan zwraca uwagę na konieczność doprecyzowania przedmiotowego przepisu. Ustalanie w sentencji wyroku w postępowaniu grupowym: „*okoliczności wspólnych członkom grupy, stanowiących przesłanki dochodzonych przez nich roszczeń*” wydaje się być niejasne i niemożliwe do zrealizowania – uwzględniając teoretyczną, możliwą treść sentencji wyroku w sprawie o ustalenie odpowiedzialności.

3) Art. 8 ust. 1

Zmiana treści art. 8 ust. 1 dotycząca warunku składania przez powoda kaucji na zabezpieczenie kosztów procesu wydaje się być niekorzystna dla pozwanych. Obok istniejącej już fakultatywnej możliwości nałożenia przez sąd obowiązku złożenia kaucji („*sąd może*”), pojawił się praktycznie niewykonalny warunek w postaci konieczności uprawdopodobnienia, że powództwo jest bezzasadne (co przy powództwach grupowych, gdzie występuje już określona ilość osób, uznająca zasadność swojego roszczenia – jest praktycznie niemożliwe) oraz (czyli wymóg ten musi być spełniony łącznie) konieczności wykazania, że brak kaucji uniemożliwi lub poważnie utrudni wykonanie orzeczenia w przedmiocie kosztów postępowania w razie oddalenia powództwa. Zważywszy, że żądanie złożenia kaucji należy

zgłosić już przy pierwszej czynności procesowej i wtedy to żądanie należy uzasadnić, spełnienie tego warunku przy składaniu odpowiedzi na pozew jest praktycznie niewykonalne.

4) Art. 10 ust. 1

Zmiana rozpoznawania sprawy przez sąd w przedmiocie dopuszczalności postępowania grupowego – z „rozprawy” na „posiedzenie” – jest bardzo niekorzystna dla pozwanych. Tego typu decyzje sądu powinny być w naszej opinii podejmowane na rozprawie, po wysłuchaniu stron i ich argumentacji faktycznej i prawej. Zapis ten wydaje się być sprzeczny z zasadą jawności postępowania.

5) Art. 10 – uchylenie ust. 2

W opinii Konfederacji Lewiatan wyłączenie możliwości złożenia zażalenia na postanowienie sądu w przedmiocie dopuszczalności postępowania grupowego jest nie tylko bardzo niekorzystne dla pozwanych, ale uwzględniając treść proponowanego art. 10a – narusza zasadę równości stron (skoro powodom przysługuje prawo wniesienia zażalenia na postanowienie o odrzuceniu pozwu, z uwagi na niedopuszczalność postępowania grupowego) i prawo do sądu pozwanych.

6) Art. 10 ust. 3

Przedłużenie skutków wytoczenia powództwa w postępowaniu grupowym dla członka grupy (choćby głównie o przedawnienie roszczeń) z 6 do 12 miesięcy jest w naszej opinii niekorzystne dla pozwanych. Podkreślić należy, że w celu przerwania terminu przedawnienia wystarczające wydaje się być złożenie wniosku o zawezwanie do próby ugodowej i dlatego też w naszej opinii dodatkowa ochrona dla członka grupy – ponad już istniejący okres 6 miesięcy – wydaje się być nieuzasadniona.

7) Art. 10a

Dodanie art. 10a do ustawy stanowi konsekwencję i kontynuację niedopuszczalnych zmian w postaci usunięcia ust. 2 w art. 10, tj. możliwości zażalenia na postanowienie wydane w przedmiocie dopuszczalności postępowania grupowego. Art. 10a wyłącza możliwość dalszego badania dopuszczalności prowadzenia postępowania grupowego, w tym możliwość rozpatrywania tej kwestii na etapie apelacji. Zapis ten jest sprzeczny z zasadą równości stron i prawa do sądu, gdyż pozbawia faktycznie pozwanych możliwości kwestionowania rozpatrywania sprawy w postępowaniu grupowym.

8) Art. 17 ust. 3a

Dodanie ust. 3a, przewidującego brak wstrzymania merytorycznego biegu postępowania, po wniesieniu zażalenia na postanowienie co do składu grupy, jest sprzeczne z zasadami ekonomiki procesowej. Niezrozumiały jest sens prowadzenia postępowania merytorycznego (w tym dowodowego) w sytuacji, gdy ostatecznie może się okazać, że wszyscy/część/większość członków grupy może w rzeczywistości być pozbawiona tego statusu.

9) Art. 20a

Art. 20a w ust. 1 rozszerza katalog sytuacji z art. 322 Kodeksu postępowania cywilnego, w których sąd może zasądzić odpowiednią sumę według swej oceny, opartej na rozważeniu wszystkich okoliczności sprawy w sytuacji, gdy ściśle udowodnienie wysokości roszczenia jest niemożliwe lub nader utrudnione. W opinii Konfederacji Lewiatan dodanie tego przepisu nie znajduje racjonalnego uzasadnienia, ponieważ w art. 322 Kpc zostały już wskazane sytuacje, w których rzeczywiście pojawiają się problemy ze ścisłym udowodnieniem wysokości roszczenia.

Uwagi do propozycji zmian w ustawie z dnia 9 kwietnia 2010 r. o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych (art. 10 projektu)

1) Art. 1 ust. 3 pkt 1

W opinii Konfederacji Lewiatan, przy uwzględnieniu regulacji art. 28 (wskazującej na możliwość pośrednictwa BIG w udostępnianiu danych z rejestrów publicznych) należałoby dokonać zmiany treści przedmiotowego przepisu poprzez dodanie słów „z wyjątkiem art. 28”.

2) Art. 2 ust. 1 pkt 1a i 1b

W opinii Konfederacji Lewiatan dane identyfikujące wskazane w tym przepisie podmioty należałoby uzupełnić przynajmniej o NIP tych jednostek organizacyjnych. Biura informacji gospodarczej spotykają się bowiem z problemami dotyczącymi np. identyfikowania organów samorządu terytorialnego jako wierzycieli w sytuacji, gdy zadania związane z przekazywaniem informacji gospodarczych do BIG zostają zlecone do Miejskich lub Gminnych Ośrodków Pomocy Społecznej.

Ponadto postulujemy wprowadzenie zmiany redakcyjnej w pkt 1a lit. b, by przywołany przepis w obu tych punktach otrzymał brzmienie: „**b) siedziby organu lub adresu jego jednostki terenowej;**”

3) Art. 2 ust. 1 pkt 4 lit. j

Konfederacja Lewiatan wyraża wątpliwość, czy w ogóle istnieją podstawy do zamieszczania takiej informacji, dopóki twierdzenia dłużnika nie zostaną potwierdzone przez odpowiedni organ państwowy. Ponadto pojawia się wątpliwość interpretacyjna o obligatoryjność wypełniania tego pola przez wierzyciela. Nie wiadomo również, czy jeżeli pole to nie zostanie wypełnione, to można przyjąć domniemanie, że roszczenie nie jest przedawnione. Wyrażamy także obawę, że na gruncie projektowanego przepisu mogą wystąpić nadużycia tzn. dłużnik przed upływem terminu przedawnienia będzie zgłaszał, iż należność według niego jest przedawniona.

Mając na względzie powyższe, zdaniem Konfederacji należałoby doprecyzować omawiane przepisy w celu usunięcia zasygnalizowanych powyżej wątpliwości.

Niemniej jednak, na wypadek gdyby Ministerstwo zdecydowało się pozostawić obecnie zaproponowany zapis, postulujemy jego zmianę celem ujednolicenia z terminologią stosowaną w Kodeksie cywilnym.

Propozycja zmiany:

„j) informacji o podniesieniu przez dłużnika zarzutu przedawnienia.”

4) Art. 2 ust. 1 pkt 6

W opinii Konfederacji projektowane przepisy należałoby uzupełnić poprzez:

- 1) uwzględnienie egzekucji prowadzonych na bieżąco przez komornika, nie tylko egzekucji bezskutecznych,
- 2) objęcie jego zakresem również egzekucji (zarówno prowadzonych na bieżąco jak i bezskutecznych) prowadzonych wobec dłużników będących konsumentami.

W naszej opinii zaproponowane przez Konfederację powyższe zmiany pozwolą na uzupełnienie zakresu informacji, do których dostęp powinni otrzymać przedsiębiorcy weryfikujący wiarygodność płatniczą swoich klientów i kontrahentów. Informacja o sądowym postępowaniu egzekucyjnym będzie stanowiła niezwykle istotną wskazówkę w kontekście procesów związanych z zarządzaniem wierzytelnościami.

Wskazać należy ponadto, iż powyższy przepis w zaproponowanym brzmieniu określa w sposób bardzo ogólny zakres informacji o bezskutecznej egzekucji. Naszym zdaniem należy szczegółowo doprecyzować, jakie dane powinny być przekazywane w ramach takiej informacji.

5) Art. 2 ust. 1 pkt 7

Należy zwrócić uwagę na potrzebę doprecyzowania przepisów regulujących zakres danych, jakie będą przekazywane do BIG. W szczególności chodzi o implementowanie w omawianym przepisie rozwiązań analogicznych do określonych w art. 14 ust. 3 i art. 15 ust. 3, w których określony został minimalny zakres danych, jakie mogą być przekazane do BIG.

Zakres danych określony w komentowanym przepisie jest zdecydowanie szerszy niż wspomniany minimalny zakres danych. Tym samym podmiot nie dysponujący np. serią i numerem dowodu osobistego dłużnika nie będzie mógł przekazać do BIG informacji gospodarczych dotyczących jego zaległych zobowiązań.

6) Art. 2 ust. 2 pkt 1

Podział dotychczasowej treści pkt 1 na lit. a) i b) jest w naszej opinii niepotrzebny. Wydaje się, iż dotychczasowa treść pkt 1 powinna stanowić lit. a), natomiast dodana treść powinna stanowić lit. b). Ewentualnie należałoby uzupełnić treść lit. a) w następujący sposób: **„a) osobę fizyczną, w tym osobę fizyczną wykonującą działalność gospodarczą, zobowiązaną względem wierzyciela w związku z wykonywaną działalnością gospodarczą lub stosunkiem prawnym,”**

7) Art. 2 ust. 2 pkt 2

Skutkiem zaproponowanego zapisu będzie to, że zobowiązania zaciągnięte przez osoby fizyczne w ramach prowadzonej w przeszłości działalności gospodarczej będą mogły być przekazywane do BIG i tam przechowywane. Jednakże po zakończeniu wykonywania działalności gospodarczej przez takiego dłużnika, przynajmniej do czasu jej wznowienia, dane te praktycznie nie będą uwidaczniane na raportach dotyczących takiej osoby, która będzie funkcjonować w obrocie gospodarczym jako konsument. Zapytania o takiego byłego przedsiębiorcę będą bowiem składane do BIG z wykorzystaniem identyfikującego go numeru PESEL (nie będzie nabywał dóbr i usług jako przedsiębiorca), natomiast

informacje gospodarcze dotyczące długu powstałego w ramach prowadzonej niegdyś działalności gospodarczej będą dostępne w BIG poprzez raport o przedsiębiorcy identyfikowanym za pomocą NIP.

W związku z tym, w opinii Konfederacji wskazane jest, by dłużnik będący osobą fizyczną, która zakończyła wykonywanie działalności gospodarczej, w zakresie zobowiązań względem wierzyciela związanych z zakończoną działalnością gospodarczą, stanowił uzupełnienie definicji dłużnika będącego konsumentem określonej w art. 2 ust. 2 pkt 3 ustawy o BIG. Jest to tym bardziej uzasadnione, że po zakończeniu wykonywania działalności gospodarczej, dłużnik będzie zobowiązany spłacić zaległe długi swojej byłej firmy, co faktycznie następuje ze środków osoby fizycznej (będącej już wówczas konsumentem). W takiej sytuacji potencjalny wierzyciel powinien wiedzieć, że jego klient czy kontrahent zainteresowany zakupem towaru lub usługi „na prywatne potrzeby” posiada również tego rodzaju zobowiązania, które w ostatecznym rozrachunku rzutują na jego wiarygodność płatniczą.

8) Art. 2 ust. 2 pkt 4

Uwaga analogiczna jak do ust. 2 pkt 1; podział dotychczasowej treści pkt 4 na lit. a) - c) jest w naszej opinii niepotrzebny. Dotychczasowa treść pkt 1 powinna stanowić lit. a), natomiast dodana treść powinna stanowić lit. b). Ewentualnie należy uzupełnić treść lit. b) w następujący sposób: **„b) osobę fizyczną wykonującą działalność gospodarczą, której w związku z wykonywaną działalnością gospodarczą lub stosunkiem prawnym przysługuje wierzytelność”**.

9) Art. 2 ust. 2 pkt 4a

Należy zwrócić uwagę na potrzebę doprecyzowania przepisu w ten sposób, aby wskazywał wyraźnie, że ilekroć mowa o należności publicznoprawnej – rozumie się przez to obowiązek o charakterze pieniężnym, o którym mowa w przepisie powołanym, nie zaś obowiązek niepieniężny.

10) Art. 7 ust. 2 pkt 1a

Proponujemy zmianę brzmienia przepisu na następujące: **„sporządzanie i wysyłanie w imieniu wierzyciela wezwania do zapłaty, o którym mowa (...)”**.

Jednocześnie postulujemy dodanie w zakresie wskazanych przepisów punktu, który odnosiłby się do możliwości sporządzania i wysyłania w imieniu wierzyciela powiadomień o przekazaniu informacji gospodarczych.

11) Art. 7 ust. 2 pkt 1b

Konfederacja Lewiatan popiera stworzenie ram do pośredniczenia przez BIG w dostępie do rejestrów publicznych. Zwracamy jednakże uwagę, że w toku wielokrotnych rozmów prowadzonych z Ministerstwem Rozwoju, przedstawiciele Ministerstwa wspominali o stworzeniu ogólnych ram prawnych do pośredniczenia w udostępnianiu danych z rejestrów publicznych, zarówno istniejących, jak i tych które miałyby powstać w przyszłości. Odesłanie do art. 28, który zawiera zamknięty katalog rejestrów publicznych nie realizuje pierwotnego założenia. Niezależnie od tego, w celu zapewnienia przedsiębiorcom komplementarnych informacji pozwalających na możliwie dokładną i wiarygodną analizę wiarygodności płatniczej, zasadne wydaje się uzupełnienie art. 7 ust. 2 pkt 1b o wykazy danych finansowych spółek oraz danych wspierających ocenę ich zdolności płatniczej.

Postulujemy jednocześnie zmianę brzmienia przepisu na następujące: ***„udostępnianie, ~~na zlecenie klienta-biura~~, danych z rejestrów, o których mowa w art. 28 ust. 1, oraz danych zawartych w Monitorze Sądowym i Gospodarczym oraz Monitorze Spółdzielczym B, w celu realizacji złożonych wniosków o udostępnienie tych danych;”***

12) Art. 7 ust. 3

W opinii Konfederacji Lewiatan wskazane w przepisie ograniczenie jest całkowicie niezrozumiałe. Przepis wydaje się być archaiczny i niezyciowy. W praktyce może być łatwy do obejścia. Mając powyższe na względzie, proponujemy wykreślenie tego przepisu lub pozostawienie go w dotychczas obowiązującym brzmieniu.

13) Art. 11 ust. 1 pkt 9

Konfederacja Lewiatan wskazuje, iż w praktyce bardzo trudno będzie stworzyć wyczerpujący katalog takich dokumentów. Poza tym przedłożenie dokumentu nie powinno powodować automatycznego usunięcia lub aktualizacji informacji, bez uprzedniej oceny nie tylko pod względem formalnym, lecz także materialnym (uprawdopodobnienie). Proponujemy zmianę brzmienia przepisu na następujące: ***„9) przykładowe rodzaje dokumentów stwierdzających nieistnienie lub wygaśnięcie zobowiązania albo stanowiących mogących stanowić podstawę do usunięcia lub aktualizacji informacji gospodarczych;”***

14) Art. 11 ust. 1 pkt 11

Niezrozumiała jest różnica w brzmieniu pkt 11 w stosunku do pkt 10. W związku z tym proponujemy ujednoczenie w sposób następujący: „**11) szczegółowy zasady i tryb zgłaszania i rozpatrywania sprzeciwu, o którym mowa w art. 21a, oraz postępowania biura w przypadku otrzymania sprzeciwu**”

15) Art. 11 ust. 4 i 5

Z uwagi na fakt, że zmiany dotyczące publikacji w Regulaminach zarządzania danymi zasad i trybu postępowania z wnioskiem jednolitym oraz rozpatrywania sprzeciwów dłużników mają wejść w życie już w terminie 6 miesięcy od dnia publikacji przepisów nowelizujących, postulujemy by zmiany dotyczące zasad publikacji regulaminu na stronach internetowych Ministerstwa Rozwoju oraz na stronach BIG zaczęły obowiązywać najszybciej jak to możliwe, tj. po upływie 14 dni od publikacji przepisów nowelizujących ustawę o BIG. Dzięki takiemu rozwiązaniu BIG nie będą ograniczone kosztami publikacji zmian w Monitorze Sądowym i Gospodarczym przy okazji wprowadzania do Regulaminów zarządzania danymi regulacji dotyczących zagadnień, o których mowa w projektowanym art. 11 ust. 1 pkt 8-11 ustawy. Przyczyni się to niewątpliwie do opracowania przez BIG możliwie wyczerpujących i kompletnych regulacji w tym zakresie.

Jednocześnie w odniesieniu do ust. 5 tego artykułu zasadne wydaje się doprecyzowanie, że odpowiednie stosowanie dotyczy również ust. 7, określającego wiążącą moc regulaminu w stosunku do wierzycieli. Propozycja zmiany brzmienia przepisu: „**5. Przepisy ust. 1-4 oraz ust. 7 stosuje się odpowiednio (...)**”.

16) Art. 12a ust. 2

Konfederacja Lewiatan z zadowoleniem przyjmuje propozycję stworzenia ogólnych ram prawnych do udostępniania informacji o należnościach publicznoprawnych. Zmiana jest odpowiedzią na konieczność zwiększenia bezpieczeństwa obrotu, jak również poprawienia ściągalności należności publicznoprawnych. Na gruncie niniejszego przepisu powstaje jednakże wątpliwość, czy takie upoważnienia dla organów jednostek samorządu terytorialnego będą zawarte w ustawach szczególnych. W tym zakresie wskazujemy na konieczność wprowadzenia – w ramach obecnego procesu legislacyjnego - odpowiednich przepisów w ustawach szczególnych, zawierających upoważnienie dla organów administracji rządowej, ich jednostek terenowych, a także dla jednostek samorządu terytorialnego do przekazywania informacji gospodarczych do BIG. W przeciwnym wypadku istnieje ryzyko, że przepisy

pozostaną martwą literą. Jednocześnie istnieje obawa, że brak aktualne brzmienie przepisu spowoduje, iż każdy organ publicznoprawny będzie mógł w sposób dowolny (zróżnicowany) przekazywać dane bezpośrednio do BIG.

17) Art. 14 ust. 1a (uwaga aktualna również w odniesieniu do projektowanego art. 15 ust. 1a)

W naszej opinii należy doprecyzować, że chodzi o informacje dotyczące zobowiązań dłużników będących konsumentami.

Propozycja zmiany brzmienia przepisu: „**1a. Wierzyciele, o których mowa w art. 2 ust. 2 pkt 4 lit. g i h, mogą ~~przekazać~~ przekazywać informacje gospodarcze dotyczące zobowiązań dłużników będących konsumentami do biura na zasadach i po spełnieniu warunków określonych w przepisach odrębnych.”**

18) Art. 14 ust. 5 (uwaga aktualna również do projektowanego art. 15 ust. 5)

Usankcjonowanie prawne zasad obliczania wartości zobowiązań wyrażonych w walutach obcych bez wątplenia odpowiada oczekiwaniom rynkowym. Niemniej jednak wydaje się, że wskazane byłoby rozważenie, czy kursu walut NBP z daty wymagalności zobowiązania nie należałoby zastąpić kursem walut NBP z dnia przekazywania informacji gospodarczych do BIG. Tego rodzaju rozwiązanie jest uzasadnione w szczególności tym, że łączna kwota zadłużenia często obejmuje zarówno kapitał jak i odsetki, które są naliczane już po dacie wymagalności zobowiązania – zatem i kapitał i odsetki byłyby obliczane według tego samego kursu. Nie bez znaczenia pozostaje tutaj kwestia techniczna, a tym samym wiążąca się z określonymi kosztami i ryzykiem jej implementacji, która wiąże się z wyposażeniem systemów informatycznych BIG w funkcje umożliwiające nie tylko bieżący dostęp do aktualnych kursów walut (na dzień przekazywania informacji gospodarczych do BIG), ale także tego rodzaju dostępu do danych archiwalnych za okres do 10 lat wstecz. Należy bowiem pamiętać, że po nowelizacji ustawy o BIG, do biur będą mogły być przekazywane informacje gospodarcze dotyczące zaległych zobowiązań, dla których nie upłynęło 10 lat od daty ich wymagalności. Ponadto za proponowaną zmianą przemawia to, iż wymóg minimalnej kwoty (200 zł; 500 zł) wysokości zobowiązania, którego dotyczy informacja gospodarcza przekazywana do BIG, obowiązuje na moment przekazania tej informacji do BIG.

Mając na względzie powyższe postulujemy następującą zmianę brzmienia przepisu:

„5. W przypadku zobowiązań wyrażonych w walucie obcej, spełnienie warunku, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, ocenia się na podstawie średniego kursu walut obcych ogłaszanego przez Narodowy Bank

LEWIATAN

Polski z dnia ~~wymagalności zobowiązania~~ przekazania informacji gospodarczych, a w przypadku braku publikacji kursu w danym dniu, z dnia poprzedniego.;

19) Art. 15 ust. 1a

Wskazujemy, że w analogicznym zapisie w art. 14 ust. 1a znalazło się odwołanie do wierzycieli, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 1a i 1b. Powołany przepis natomiast wskazuje na wierzycieli, o których mowa w art. 2 ust. 2 pkt 4 lit. g i h. Wydaje się, że w istocie chodzi o te same podmioty, tj. organy administracji rządowej lub ich jednostki terenowe oraz organy jednostek samorządu terytorialnego. W związku z powyższym wydaje się, iż należałoby zweryfikować tę kwestię, by potwierdzić prawidłowość zastosowanego odwołania albo ujednoclić te przepisy, by nie rodziły w przyszłości wątpliwości interpretacyjnych.

20) Art. 15a ust. 1

Zwracamy uwagę, że wezwanie do zapłaty jest wysyłane przez wierzyciela lub podmiot działający w jego imieniu (np. biuro). W związku z tym sprzeciw powinien co do zasady zostać złożony do wierzyciela. Należy ponadto ujednoclić terminologię z art. 11 pkt 10, w którym jest mowa o „zgłaszaniu” sprzeciwu. Propozycja doprecyzowania przepisu: **„Art. 15a. 1. Dłużnik, który otrzymał wezwanie do zapłaty, o którym mowa w art. 14 ust. 1 pkt 3 albo art. 15 ust. 1 pkt 3, może złożyć do podmiotu, który skierował do niego wezwanie, może zgłosić wierzycielowi sprzeciw wobec zamiaru przekazania danych do biura. W przypadku, gdy wezwanie do zapłaty zostało sporządzone przez podmiot działający w imieniu wierzyciela, dłużnik może zgłosić sprzeciw również temu podmiotowi.”**

21) Art. 15a ust. 3

Wskazujemy, że w art. 11 pkt 10 jest mowa o „zasadach i trybie zgłaszania sprzeciwu”. W opinii Konfederacji Lewiatan zastosowana terminologia wymaga ujednoclenia.

Propozycja brzmienia przepisu: **„3. Zasady i tryb zgłaszania sprzeciwu, o którym mowa w ust. 1, oraz postępowania wierzyciela w przypadku otrzymania sprzeciwu, określa regulamin zarządzania danymi, o którym mowa w art. 11.”**

22) Art. 15b

member of BUSINESS EUROPE

Konfederacja Lewiatan
ul. Zbyszka Cybulskiego 3
00-727 Warszawa

tel. (+48) 22 55 99 900
fax (+48) 22 55 99 910
lewiatan@konfederacjalewiatan.pl
www.konfederacjalewiatan.pl

NIP 5262353400
KRS 0000053779
Sąd Rejonowy dla
m.st. Warszawy w Warszawie
XIII Wydział Gospodarczy KRS

W opinii Konfederacji Lewiatan obowiązek wysłania odrębnego wezwania do zapłaty powinien być wyłączony w stosunku do wszystkich zobowiązań o charakterze ratalnym (w stosunku do kolejnych zapadających rat zobowiązania), a nie tylko w stosunku do należności publicznoprawnych. Rozwiązanie przewidziane w ust. 2 w praktyce zmienia jedynie formę, w jakiej dłużnik ma być informowany o zamiarze przekazania informacji do BIG. W konsekwencji wierzyciel nadal będzie musiał każdorazowo informować dłużnika o przekazaniu informacji gospodarczej dotyczącej kolejnego niezapłaconego rachunku lub faktury, ponosząc w związku z tym kolejne koszty związane z dochodzeniem należnych mu pieniędzy. **W związku z powyższym postulujemy doprecyzowanie ust. 1 oraz usunięcie ust. 2.**

Propozycja zmiany zapisu: „**Art. 15b. 1. Przepisów art. 14 ust. 1 pkt 3 i art. 15 ust. 1 pkt 3 nie stosuje się w przypadku przekazania informacji gospodarczej o kolejnych wymagalnych świadczeniach okresowych wynikających ze zobowiązania, o którym została przekazana informacja do biura, jeżeli jest ona aktualna oraz lub ratach, jeżeli wierzyciel uprzednio przekazał do biura informacje gospodarcze dotyczące świadczeń okresowych lub rat wynikających z tego samego stosunku prawnego oraz informacje te pozostają w dalszym ciągu aktualne. ~~oraz~~ Przepis zdania poprzedzającego stosuje się odpowiednio do należności, o których mowa w art. 2 ust. 2 pkt 4 lit. f, których płatność została rozłożona skazanemu lub ukaranemu na raty — w odniesieniu do poszczególnych rat.**”

23) Art. 16a ust. 2

Odesłanie zawarte w ust. 2 jest węższe niż w ust. 1, obejmuje bowiem wyłącznie centralne organy administracji państwowej i ich jednostki terenowe oraz jednostki samorządu terytorialnego (art. 2 ust. 2 pkt 4 lit. g i h). Odwołanie to nie obejmuje natomiast sądów, organów właściwych wierzyciela oraz jednostek wspierania rodziny. Wydaje się, że jest to celowy zabieg, mający na celu uwzględnienie możliwości przekazywania informacji przez sądy drogą pocztową w sytuacji awarii, przewidzianą w regulaminie urzędowania sądów powszechnych. W takim razie zakres odesłania w ust. 2 powinien zostać rozszerzony również o organy właściwe wierzyciela oraz jednostki wspierania rodziny (art. 2 ust. 2 pkt 4 lit. d i e), do których awaryjny tryb przewidziany w r.u.s.p. nie ma zastosowania.

Jednocześnie Konfederacja Lewiatan nie widzi uzasadnienia dla wprowadzenia koncepcji braku odpłatności w przypadku zobowiązań wobec jednostek samorządu terytorialnego. Zasada bezpłatności funkcjonowała dotychczas w przypadku obowiązku przekazywania informacji do wszystkich BIG. W

przypadku jednostek samorządu terytorialnego nie ma do czynienia z takimi warunkami. W naszej opinii zatem, odpłatność winna być elementem takiej wymiany.

Propozycja brzmienia przepisu: „**2. Przekazywanie informacji gospodarczych do biur przez wierzycieli, o których mowa w art. 2 ust. 2 pkt 4 lit. d, e, g i h, następuje wyłącznie w drodze teletransmisji.**”

24) Art. 16b

Literalne brzmienie omawianego przepisu wskazuje, że komornik będzie obowiązany do przekazywania informacji gospodarczych o bezskutecznej egzekucji sądowej dłużnika niebędącego konsumentem do jednego biura. Z uwagi na charakter tego rodzaju informacji oraz w celu zapewnienia zarówno pełnej transparentności związanych z tym procesów jak i komplementarności tych danych po stronie wszystkich biur informacji gospodarczej, wskazane wydaje się przyjęcie zasady, zgodnie z którą komornik byłby zobowiązany do przekazywania tych informacji wszystkim biurom znajdującym się w wykazie, o którym mowa w art. 11a ust. 2 ustawy o BIG. Nawiązanie takiej współpracy będzie znacznie ułatwione w kontekście przygotowanego przez wszystkie biura jednolitego formatu danych, który będzie wykorzystywany przez sądy, na których spoczywa obowiązek przekazywania informacji do każdego z funkcjonujących w Polsce biur informacji gospodarczej.

Niezależnie od powyższego wskazać należy, iż komentowany przepis nie definiuje zakresu kluczowych danych, jakie mają być przekazywane przez komornika do BIG, a mianowicie danych dłużnika. Dane przekazywane przez komorników mają być wykorzystywane w szczególności w procesach związanych z weryfikowaniem uczestników obrotu gospodarczego. Pominięcie danych dłużnika spowoduje, że informacja o jego zaległych zobowiązaniach nie będzie dostępna w procesie weryfikacji jego wiarygodności płatniczej realizowanej poprzez BIG. To z kolei w znaczącym stopniu zniekształci wizerunek takiego podmiotu i będzie niepotrzebnie narażało wierzyciela na zwiększone ryzyko nawiązania współpracy z klientem, którego płynność finansowa jest znacznie ograniczona.

Należy również zwrócić uwagę, że komentowane przepisy nie definiują minimalnego zakresu danych, jakie komornik będzie przekazywał do BIG. W obecnym brzmieniu projektowane przepisy nakładają na komornika np. obowiązek przekazywania do BIG danych w zakresie:

- imion, nazwisk i numeru ewidencyjnego Powszechnego Elektronicznego Systemu Ewidencji Ludności, zwanego dalej "numerem PESEL", lub innego numeru potwierdzającego tożsamość współników, osób wchodzących w skład organów zarządzających lub prokurentów,

- imion i nazwisk pełnomocników, o ile zostali ustanowieni.

Zatem jeżeli komornik nie będzie dysponował tego rodzaju danymi, informacje na temat egzekucji sądowych prowadzonych wobec takiego dłużnika nie będą mogły być przekazane do BIG. W efekcie należy spodziewać się, że znaczny wolumen danych o zaległych należnościach nie będzie mógł zostać przekazany do BIG, a tym samym w znacznym stopniu regulacja ta pozostanie martwa. W pewnym stopniu problem ten mógłby zostać rozwiązany dzięki weryfikacji danych dłużnika w ewidencji PESEL i przekazaniu ich do systemu.

Wskazujemy ponadto, iż zakres informacji gospodarczych przekazywanych przez komornika powinien zostać poszerzony co najmniej o: oznaczenie komornika, oznaczenie tytułu wykonawczego, oznaczenie postanowienia o umorzeniu egzekucji.

Jednocześnie postulujemy uzupełnienie tego przepisu o kwestię przekazywania informacji o egzekucjach (zarówno prowadzonych na bieżąco jak i bezskutecznych) prowadzonych wobec dłużników będących konsumentami.

25) Art. 18 ust. 4 pkt 3

W opinii Konfederacji Lewiatan należy doprecyzować, że chodzi o informację o świadczeniu okresowym lub racie spłaconej w pełnej wysokości, zgodnie z art. 18 ust. 5.

Propozycja brzmienia przepisu: „**3) łącznej kwoty i waluty zobowiązań, o których mowa w art. 14 ust. 1 pkt 1 lub art. 15 ust. 1 pkt 1, wymagalnych w okresie ostatnich 12 miesięcy przed dniem przekazania ich do biura informacji gospodarczej albo każdejgo kwoty spełnionego świadczenia okresowego albo spłaconej raty zobowiązania, z zastrzeżeniem ust. 5;**”

Jednocześnie w opinii Konfederacji Lewiatan konieczne jest również dokonanie zmian w celu zniesienia wątpliwości w zakresie rozbieżności w brzmieniu ust. 3 pkt 1 i ust. 4 pkt 3, gdzie raz ustawodawca posłużył się pojęciem „od chwili spełnienia świadczenia z tytułu zobowiązań (...) upłynęło nie więcej niż 12 miesięcy” w drugim zaś pojęciem „wymagalnych w okresie ostatnich 12 miesięcy”. Rozbieżność ta powoduje wątpliwości po stronie wierzycieli przekazujących informacje o wywiązywaniu się przez ich

kontrahentów z zobowiązań co do zobowiązań, które były wymagalne przed upływem 12 miesięcy, ale zostały spełnione z niewielkim opóźnieniem w czasie ostatnich 12 miesięcy.

Propozycja zmiany przepisu:

4. Wierzyciel przekazuje do biura informacje gospodarcze dotyczące:

3) łącznej kwoty i waluty zobowiązań, o których mowa w art. 14 ust. 1 pkt 1 lub art. 15 ust. 1 pkt 1, wymagalnych spełnionych wobec tego wierzyciela w okresie ostatnich 12 miesięcy przed dniem przekazania ich do biura informacji gospodarczej;

26) Art. 21 ust. 2 pkt 2

Zgodnie z proponowanym brzmieniem przepisu BIG ma obowiązek z urzędu wpisywać/aktualizować informacje w zakresie: postępowań dotyczących zobowiązania, kwestionowania przez dłużnika istnienia całości lub części zobowiązania, podniesienia przez dłużnika zarzutu przedawnienia. Pojęcie „uzasadnionej” informacji może sugerować, że biuro powinno przeprowadzić w jakimś zakresie postępowanie dowodowe, co byłoby nieadekwatne z punktu widzenia celu ustawy.

W związku z powyższym postulujemy doprecyzowanie, że chodzi o „uprawdopodobnioną” informację.

Propozycja brzmienia przepisu: **„2) w zakresie informacji, o której mowa w art. 2 ust. 1 pkt 1-3 i art. 2 ust. 1 pkt 4 lit. e, f lub j - w przypadku uzyskania ~~uzasadnionej~~ uprawdopodobnionej informacji o nieaktualności, nieprawdziwości lub niekompletności tych informacji, nie później niż w terminie 30 dni od dnia uzyskania ~~uzasadnionej~~ uprawdopodobnionej informacji.”**

27) Art. 21a

Rozumiejąc potrzebę ustanowienia regulacji mających na celu ochronę słusznym interesów dłużników, należy zwrócić uwagę na potrzebę uzupełnienia tych przepisów o zapisy zabezpieczające przed nadmiernym lub nieuzasadnionym wykorzystywaniem instytucji sprzeciwu, w szczególności w celu blokowania procesów związanych z ujawnianiem informacji gospodarczych oraz generowania niepotrzebnych kosztów po stronie BIG. Cel ten może zostać osiągnięty poprzez przyjęcie w ustawie o BIG generalnej zasady, zgodnie z którą w sprawie dotyczącej konkretnego zobowiązania lub zobowiązań, których dotyczy dana informacja gospodarcza możliwe będzie jednokrotne wniesienie

sprzeciwu do BIG. Ustosunkowanie się przez BIG do sprzeciwu powinno ostatecznie kończyć sprawę, uniemożliwiając tym samym składanie kolejnych tego rodzaju wystąpień.

28) Art. 21a ust. 3 (uwaga redakcyjna – dwukrotnie w projektowanym art. 21a występuje ust. 3)

Konfederacja Lewiatan proponuje, aby w celu zapewnienia spójności terminologicznej w treści aktu prawnego, zastąpić pojęcie „wstrzymania udostępniania informacji” pojęciem „wstrzymania ujawniania informacji” (analogicznie do art. 22 ust. 4 ustawy). W odniesieniu do terminów pojawia się natomiast pytanie, czy nie należałoby raczej określić terminu na rozpoznanie sprzeciwu i równocześnie przyznać BIG uprawnienia do wstrzymywania ujawniania informacji do czasu rozpoznania sprzeciwu. Ponieważ termin 30 dni może okazać się zbyt krótki w bardziej skomplikowanych sprawach, które mogą wymagać np. uzyskania dodatkowych wyjaśnień lub dokumentów od dłużnika lub wierzyciela, proponujemy dodatkowo uwzględnić możliwość przedłużenia terminu w uzasadnionych przypadkach do 60 dni (analogicznie do ustawy o Rzeczniku finansowym, a także ZDP).

29) Art. 21a ust. 3 (kolejny, powinien to być ust. 4) pkt 1

Proponujemy zastąpić zwrot: „uzasadnionej informacji” określeniem: „uprawdopodobnionej informacji”; zamiast „nieprawidłowe lub nieaktualne” powinno być: „nieprawdziwe lub nieaktualne”. Wskazujemy również, że nieprecyzyjna jest pierwsza część zdania w zakresie art. 2 ust. 1 pkt 4 lit e (informacja o postępowaniach dotyczących zobowiązania).

30) Art. 21a ust. 3 (kolejny, powinien to być ust. 4) pkt 2

Proponujemy zastąpić zwrot: „uzasadnionej informacji” określeniem: „uprawdopodobnionej informacji”. Ponadto poddajemy pod rozagę, czy odesłanie nie powinno obejmować także art. 31 pkt 3 (rozwiązanie umowy z biurem).

31) Art. 22a ust. 3

Konfederacja Lewiatan proponuje doprecyzowanie, że termin biegnie od momentu przekazania wniosku przez BIG przyjmujące wniosek (pośredniczące). Ewentualnie należy określić dla BIG przyjmującego wniosek termin na jego przekazanie do biura realizującego wniosek (ujawniającego informacje).

32) Art. 22a ust. 4

Konfederacja Lewiatan postuluje doprecyzowanie przepisu poprzez wskazanie, że biuro może określić dodatkowy tryb w regulaminie – w celu zapewnienia spójności z art. 11.

33) Art. 22a ust. 5

Jakkolwiek określone zostały zasady postępowania z danymi wnioskodawcy w relacjach między biurami zaangażowanymi w obsługę wniosku, to wydaje się również zasadne doprecyzowanie, czy w rejestrze zapytań prowadzonym przez BIG, w którym złożony został wniosek, powinny być wskazane wyłącznie informacje gospodarcze, które zostały ujawnione z bazy danych tego biura, czy również informacje gospodarcze ujawnione w drodze realizacji wniosku, ale pochodzące z innych biur wymienionych we wniosku.

34) Art. 23 ust. 2

Zdaniem Konfederacji Lewiatan przepis ust. 2 może rodzić wątpliwości interpretacyjne w procesie jego stosowania. Z powołanego przepisu nie wynika bowiem wprost, o jakie „poświadczenie o zakresie dostępnych w biurze informacji gospodarczych” chodzi. Ponadto wątpliwości dotyczą charakteru w jakim omawiany przepis odwołuje się do osoby fizycznej.

Ponadto, w celu zapewnienia spójności terminologicznej wewnątrz art. 23, postulujemy zastąpienie słów „biuro przekazuje informacje” słowami „biuro udostępnia informacje”.

35) Art. 23 ust. 4

Konfederacja Lewiatan wskazuje na konieczność doprecyzowania, czy również udostępnienie informacji w formie dokumentu lub wydruku na podstawie ust. 3 (w trybie wniosku jednolitego) podlega opłacie, dodatkowej w stosunku do opłaty z art. 22a. Proponujemy ponadto zastąpić słowa: „przekazanie informacji” słowami „udostępnienie informacji” – w celu zapewnienia spójności terminologicznej wewnątrz art. 23.

36) Art. 24 ust. 1

Proponowane nowe brzmienie przepisu zasadniczo niewiele zmienia pod względem możliwości wykorzystywania informacji gospodarczych w procesach związanych z aktywnym zarządzaniem

wierzytelnościami konsumentów. Podkreślić bowiem należy, że ograniczaniu skali niespłaconych zobowiązań służy nie tylko weryfikowanie wiarygodności płatniczej potencjalnego klienta przed rozpoczęciem współpracy, ale także (a przynajmniej w równym stopniu) możliwość dokonywania tego rodzaju działań już w trakcie współpracy. Problem spirali zadłużenia stanowi jeden z głównych czynników sprzyjających wzrostowi poziomu zatorów płatniczych w gospodarce, co uzasadnia potrzebę wprowadzenia rozwiązań przeciwdziałających tego rodzaju zjawiskom. W związku z powyższym, w opinii Konfederacji Lewiatan, upoważnienie do weryfikowania konsumenta w BIG powinno pozostawać ważne przez cały okres trwania stosunku prawnego łączącego dłużnika z wierzycielem, tak by wierzyciel mógł na bieżąco reagować na zmieniającą się sytuację finansową dłużnika. Analogicznie jak ma to miejsce w przypadku zgody na przetwarzanie danych osobowych określonej w art. 23 ust. 1 pkt 1 ustawy o ochronie danych osobowych, dłużnik miałby zagwarantowane prawo do odwołania udzielonego upoważnienia po nawiązaniu stosunku prawnego z wierzycielem.

37) Art. 25 ust. 1 pkt 2

Konfederacja Lewiatan postuluje rozszerzenie listy podmiotów uprawnionych o prokuratorów – w związku z prowadzonymi postępowaniami.

38) Art. 28

Wydaje się, że projektowane uregulowanie dostępu BIG do wymienionych tam rejestrów może nie wypełnić przyjętych założeń. Dowodzić tego mogą dotychczasowe doświadczenia jednego z BIG związane ze staraniami o uzyskanie dostępu do danych przetwarzanych w Rejestrze PESEL. Mianowicie tylko znikomy zakres danych zgromadzonych w tym rejestrze jest dostępny dla BIG. Pozostałe dane, do których BIG powinny mieć dostęp, nie mogą być z tego rejestru udostępniane. Przy okazji nadmienić trzeba, że przewidziane w ustawie o ewidencji ludności możliwości techniczne pozyskiwania (online) danych przez BIG również nie odpowiadają potrzebom biur.

Wydaje się, że zasygnalizowany powyżej stan rzeczy wynika z tego, iż dostęp BIG do danych gromadzonych w Rejestrze PESEL ma się odbywać na ogólnych zasadach określonych w ustawie o ewidencji ludności. Tymczasem należałoby określić szczególne (dedykowane) zasady dotyczące w szczególności zakresu pozyskiwanych przez BIG danych i tryb dostępu BIG do Rejestru PESEL. Powinno to dotyczyć także pozostałych rejestrów wymienionych w projektowanym art. 28 ust.1.

Z kolei pobieranie przez BIG danych ze wspomnianych rejestrów w celu weryfikacji przekazywanych przez wierzycieli informacji gospodarczych powinno być, zdaniem Konfederacji Lewiatan, zwolnione od opłat, bowiem nie służy ono celom zarobkowym lecz dodatkowej weryfikacji tych danych i tym samym realizacji zasady aktualności i prawdziwości danych dostępnych w rejestrach biur.

Ponadto należałoby doprecyzować w ust. 2, że weryfikacja informacji gospodarczych przekazywanych do BIG w oparciu o dane pochodzące z rejestrów wymienionych w ust. 1 prowadzona jest przez BIG na żądanie wierzyciela przekazującego te dane.

W ustawie zapisano możliwość udostępniania danych pozyskanych z rejestrów publicznych klientom biur, zatem doprecyzowania wymagałaby również forma takiej współpracy, gdzie dostęp do tych danych w formie transmisji elektronicznej w odniesieniu do tego celu byłby odpłatny.

Jednocześnie wskazujemy na konieczność dodania przepisów zmieniających ustawy szczególne, w celu wyeliminowania potencjalnych kolizji, por. np. art. 39a ust. 3 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej, który zakazuje przekazywania informacji otrzymywanych z CEIDG innym podmiotom.

Konfederacja Lewiatan postuluje również, analogicznie do uwag zgłoszonych do art. 7 ust. 2 pkt 1b, zmianę charakteru katalogu rejestrów, z których biuro może otrzymywać dane, na otwarty np. poprzez nadanie wstępnej części przepisu następującego brzmienia: „**Art. 28. 1. Biuro jest uprawnione do otrzymywania danych z rejestrów publicznych, w szczególności; ewentualnie można dodać pkt 5 w brzmieniu: 5) innych rejestrów publicznych – na zasadach określonych w odrębnych ustawach.”**, ewentualnie poprzez dodanie pkt 5 w brzmieniu: „**5) innych rejestrów publicznych – na zasadach określonych w odrębnych ustawach.”**

39) Art. 30a pkt 1 i 2

Postulujemy zastąpienie zwrotu „uzasadnionej informacji” zwrotem „uprawdopodobnionej informacji”.

40) Art. 31a

Konfederacja postuluje, by w celu wyłączenia odpowiedzialności biura za skuteczne doręczenie wezwania, a także podkreślenia informacyjnego charakteru pisma, zastąpić określenie „dokonać wezwania do zapłaty” sformułowaniem „sporządzić i wysłać wezwanie do zapłaty”. Proponujemy

ponadto dodanie zapisu uprawniającego BIG do sporządzania i wysyłania w imieniu wierzyciela powiadomienia o przekazaniu informacji gospodarczych (por. uwagi do zmian w art. 7 ustawy).

41) Art. 31b ust. 2

W celu usunięcia ewentualnych wątpliwości interpretacyjnych, w opinii Konfederacji definicję analizy wiarygodności płatniczej należałoby uzupełnić poprzez dodanie wyrazów „lub stosunku prawnego”. W konsekwencji omawiany przepis otrzyma brzmienie: **„2. Przez wiarygodność płatniczą rozumie się zdolność do terminowego wywiązywania się ze zobowiązania pieniężnego wynikającego z umowy lub stosunku prawnego.”**

Ponadto, z analogicznych przyczyn, a także w celu zwiększenia wartości analizy należałoby przerehabilitować przepisy art. 31b, poprzez doprecyzowanie:

- 1) z kim ma być zawierana umowa o dokonanie analizy,
- 2) czy jest wymagana zgoda podmiotu na którego temat dokonywana jest analiza,
- 3) czy analiza dotyczyć ma wyłącznie podmiotów których dane wprowadzone są w BIG,
- 4) czy analiza może być wykonywana na danych z rejestru zapytań,
- 5) czy analiza może być wykonywana również na danych pochodzących z innych BIG,
- 6) czy wyniki analiz mogą być przechowywane przez pewien okres (np. 24 miesięcy) i wykorzystywane w kolejnych analizach?

42) Art. 31b ust. 3 i 5

Projektowane przepisy w opinii Konfederacji budzą wątpliwości z perspektywy ochrony tajemnicy przedsiębiorstwa i know-how biura, jak również z punktu widzenia bezpieczeństwa obrotu (potencjalne ryzyko wykorzystywania informacji w celu „oszukiwania” modelu predykcyjnego). Mając powyższe na względzie postulujemy **wykreślenie ust. 3 i ust. 5.**

43) Art. 43a

Projektowany przepis w nieuzasadniony sposób odchodzi od ogólnie przyjętego w ustawie modelu sankcji, opartego na ich stopniowaniu (por. art. 43 ustawy). Zastosowanie od razu najwyższej sankcji w postaci kary pieniężnej, bez uprzedniego zastosowania procedury naprawczej (wezwania do usunięcia nieprawidłowości), zwłaszcza w tak znacznej wysokości, narusza naszym zdaniem zasadę

proporcjonalności. W związku z powyższym postulujemy wykreślenie tego przepisu. W naszej opinii BIG powinno ponosić odpowiedzialność za naruszenie art. 22a na zasadach ogólnych.

Uwagi do art. 11 projektu – dostosowanie regulaminu zarządzania danymi

Z uwagi na skomplikowany charakter materii, a także rozszerzoną moc prawną regulaminów i ich wpływ na działalność wierzycieli Konfederacja Lewiatan postuluje wydłużenie przewidzianego w **pkt 1 art. 11 projektu** okresu na zgłoszenie regulaminów do zatwierdzenia do 12 miesięcy.

Uwagi do art. 12 projektu – umowy zawierane pomiędzy biurami informacji gospodarczej

1) Pkt 1

Z uwagi na skomplikowany charakter negocjacji pomiędzy biurami informacji gospodarczej (m.in. konieczność wypracowania modeli rozliczeń) Konfederacja Lewiatan postuluje wydłużenie okresu na zawarcie porozumień do 12 miesięcy.

2) Pkt 2

Konfederacja Lewiatan zwraca uwagę, że przepis ten w nieuzasadniony sposób odchodzi od ogólnie przyjętego w ustawie modelu sankcji, opartego na ich stopniowaniu (por. art. 43 u.i.g.). Zastosowanie od razu najwyższej sankcji w postaci zakazu działalności wydaje się naruszać zasadę proporcjonalności. Nie bierze również pod uwagę kwestii zawinienia. W skrajnym przypadku może to doprowadzić do zaprzestania działalności przez wszystkie biura w Polsce, niezależnie od tego, że przyczyna niezawarcia porozumień może leżeć tylko po stronie niektórych z nich. Ponadto mamy tutaj do czynienia z dublowaniem sankcji, ponieważ ustawa równolegle przewiduje odpowiedzialność za naruszenie obowiązku realizacji wniosków jednolitych (por. uwagi do projektowanego art. 43a u.i.g.).

Mając na względzie powyższe, Konfederacja postuluje **wykreślenie przedmiotowego przepisu**.

Uwagi do art. 13 projektu – przepis przejściowy

W opinii Konfederacji Lewiatan należy zastąpić słowa: „wysłane przed dniem wejścia w życie niniejszego przepisu” – słowami: „wysłane przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy”, ewentualnie: „wysłane przed dniem wejścia w życie art. 15a ust. 2”.

Uwagi do art. 15 projektu – *vacatio legis*

Konfederacja Lewiatan wskazuje, iż proponowane *vacatio legis* dla zmian wprowadzanych w ustawie o komornikach sądowych i egzekucji (art. 6 projektu) odnoszących się do przekazywania przez komorników informacji wydaje się być zbyt krótkie. W naszej opinii powinno ono zostać wydłużone o okres niezbędny na wdrożenie.

I. Dodatkowe postulaty (które nie zostały uwzględnione w projekcie ustawy)

1) Konieczność wprowadzenia zmian do art. 3 ustawy u.i.g. w relacji do przepisów o ochronie danych osobowych

W tym miejscu wskazujemy na konieczność wprowadzenia stosownych zmian w związku z wejściem w życie Rozporządzenia 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE, które to kwestie nie zostały uwzględnione w omawianym projekcie ustawy. Mając na względzie powyższe, poniżej przytaczamy uwagi Konfederacji Lewiatan, które zostały w tym zakresie zgłoszone do Ministerstwa Cyfryzacji pismem z dnia 18 lipca 2016 r., KL/304/142/MP/2016.

„Podstawą zgłaszanych niżej uwag jest ustawa z dnia 9 kwietnia 2010 r. o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych (t. j. Dz.U. z 2014 r. poz. 1015) (dalej jako uouig).

Po pierwsze wątpliwość budzi przesłanka prawna do przekazania przez wierzyciela informacji gospodarczej o zobowiązaniu dłużnika, tj. art. 14, 15, 16 uouig w związku z art. 23 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (dalej jako uodo) w zakresie w **jakim przepis ten wskazuje na uprawnienie**. Projekt rozporządzenia unijnego daje możliwość administratorowi danych przetwarzania danych na podstawie przepisów prawa krajowego w celu spełnienia obowiązku prawnego. Pojawia się zatem pytanie czy na podstawie aktualnie obowiązującej uouig wierzyciel nadal będzie mógł przekazać informacje gospodarczą o zobowiązaniu dłużnika na podstawie art. 14, 15, 16 uouig do BIG. Jeśli przetwarzanie danych przez wierzyciela, tj. przekazanie danych do BIG może stać w sprzeczności w unijnym rozporządzeniu to chcielibyśmy wprowadzić takie zapisy do uouig, które nie budziłyby wątpliwości interpretacyjnych, że wierzyciel ma prawo przekazać do BIG dane dłużnika

Wątpliwości budzi również podstawa prawna do przetwarzania danych osobowych przez BIG. W przepisach ustawy nie pojawia się wprost zapis stanowiący o obowiązku przetwarzania danych przez BIG. Takie prawo BIG wynika przede wszystkim z wykładni celowościowej. Tutaj propozycja zmiany przepisów uouig powinna polegać na wskazaniu wprost na obowiązek przetwarzania danych przez BIG stanowiących element informacji gospodarczej.

Ponadto działalność BIG w zakresie przetwarzania danych osobowych opiera się na art. 3 uouig. Oznacza to m.in. udzielanie informacji o danych osobowych będących częścią informacji gospodarczych przetwarzanych przez BIG tylko w trybie uouig. Tutaj propozycja zmiany przepisów uouig powinna polegać na wskazaniu wprost wyłączenia stosowania niektórych zapisów rozporządzenia unijnego.

Propozycje szczegółowe:

W związku z obowiązywaniem od maja 2018 r. Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE w celu zapewnienia prawidłowego funkcjonowania biur informacji gospodarczych w Polsce należy wprowadzić następujące zmiany w obowiązującej ustawie z dnia 9 kwietnia 2010 r. o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych (t. j. Dz.U. z 2014 r. poz. 1015):

Art. 1 ust. 2 / ew. dodanie art. 1 ust. 4:

Udostępnianie informacji gospodarczych stanowi realizację celów publicznych w zakresie zapewnienia dostępu do informacji w celu oceny wiarygodności płatniczej oraz stanowi realizację uzasadnionych interesów wierzycieli oraz odbiorców informacji gospodarczych.

Art. 3

W sprawach nieuregulowanych w niniejszej ustawie w zakresie przetwarzania danych osobowych osób fizycznych zastosowanie ma RODO, z wyłączeniem: rozdział III: sekcja 1 (informowanie) sekcja 2 (obowiązek informacyjny), sekcja 3 (poprawianie, „prawo do bycia zapomnianym”, przenoszenie danych), sekcja 4 art. 19 ust. 1 (sprzeciw wobec przetwarzania danych opartego na art. 6 ust. 1 lit. e i f).

W odniesieniu do wprowadzenia wyłączenia stosowania, art. 3, należy wskazać, iż te obowiązki uregulowane są przez przepisy ustawy o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych, tj.:

- Informowanie – każdy podmiot ma prawo zwrócić się do biura informacji gospodarczej (dalej jako BIG), w trybie art. 23 ustawy o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych, uzyskać dostęp do informacji gospodarczych (w tym również rejestr zapytań), które go dotyczą.
- Obowiązek informacyjny - wierzyciel zobowiązany jest do wysłania wezwania do zapłaty ze wskazaniem pełnej nazwy i adresu BIG, do którego ma zamiar przekazać informacje gospodarczą. Z wezwania do zapłaty jasno wynika również w jakim celu i zakresie dane będą przetwarzane przez BIG. Tym samym na BIG nie powinien ciążyć kolejny obowiązek informacyjny. Ponadto należy wskazać, iż w praktyce biuro występuje jako pośrednik w udostępnianiu informacji gospodarczych zatem to nie BIG powinien spełniać obowiązek informacyjny.
- Poprawianie – wierzyciel zobowiązany jest do przekazywania aktualnych informacji gospodarczych, w tym danych osobowych, podobnie jak biuro zobowiązane jest do ujawniania tylko aktualnych danych. Zatem kwestia aktualizacji danych jest już uregulowana w ustawie o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych.
- „prawo do bycia zapomnianym” – podstawową funkcją BIG jest ujawnianie aktualnych informacji dotyczących wiarygodności płatniczej. Zatem jeśli dłużnik żądałby usunięcia informacji gospodarczej pomimo jej prawdziwości i aktualności to cel, dla którego BIG-i zostały powołane nie byłby realizowany. Zarówno przepisy

ustawy o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych jak również Regulaminami Zarządzania Danymi BIG-ów, które uzyskały pozytywne opinie GIODO regulują kwestie usunięcia informacji gospodarczej jak również procesy w jaki sposób można złożyć wnioski o usunięcie informacji gospodarczej.

- Przenoszenie danych – BIG-i są podmiotami prywatnymi jak również posiadają zupełnie odrębne systemy informatyczne. Możliwość przenoszenia danych z jednego BIG do innego BIG będzie olbrzymim obciążeniem dla każdego BIG.
- Sprzeciw – przetwarzanie danych przez BIG odbywać się będzie na podstawie art. 6 ust. 1 lit. e i f RODO. Tym samym taki sprzeciw nie powinien mieć zastosowania w przypadku przetwarzania danych osobowych będących elementem informacji gospodarczych. Podstawową funkcją BIG jest ujawnienie aktualnych informacji dotyczących wiarygodności płatniczej. Zatem jeśli dłużnik złożyłby sprzeciw wobec przetwarzania jego danych przez BIG, co w rzeczywistości oznaczać będzie żądanie usunięcia informacji gospodarczej pomimo jej prawdziwości i aktualności to cel, dla którego BIG-i zostały powołane nie byłby realizowany.

Art. 7 ust. 1

Przedmiotem działalności gospodarczej biura jest pośrednictwo w udostępnianiu informacji gospodarczych, polegające na przyjmowaniu informacji gospodarczych od wierzycieli, przechowywaniu i ujawnianiu tych informacji jak również przetwarzaniu danych osobowych będących częścią informacji gospodarczych.”

2) Umożliwienie BIG powierzenia niektórych czynności innym podmiotom (art. Art. 7 ust. 4 u.i.g.)

Konfederacja Lewiatan wskazuje na nieprecyzyjny zapis o braku możliwości powierzenia innym podmiotom czynności związanych z przedmiotem działalności BIG. Co do zasady BIG nie może powierzyć pośrednictwa w udostępnianiu informacji gospodarczych. Czy oznacza to jednak, że BIG nie może powierzyć niektórych czynności „pomocniczych” takich jak utrzymanie i konserwacja systemu, czy przetwarzanie danych na podstawie umowy np. z podmiotem powiązanym? Obecny zapis rodzi wiele wątpliwości interpretacyjnych.

Mając powyższe na względzie postulujemy umożliwienie powierzenia niektórych czynności innym podmiotom. Zaproponowana zmiana umożliwi optymalizację procesów oraz kosztów w ramach grupy kapitałowej, np. w zakresie utrzymania infrastruktury teleinformatycznej, utrzymania i konserwacji systemów czy wykorzystania wiedzy fachowej osób przetwarzających dane dla podmiotu powiązanego. Można rozważyć ponadto rozszerzenie brzmienia art. 7 ust. 4 ustawy o dodanie po słowach „Prawo bankowe” następującego wyrażenia: „(...) , oraz podmiotów powiązanych w ramach jednej grupy kapitałowej”.

3) Doprecyzowanie kompetencji GIODO w zakresie opiniowania regulaminu zarządzania danymi (art.11 ust. 2 u.i.g.)

Konfederacja Lewiatan wskazuje, iż brak precyzyjnego określenia kompetencji GODO w zakresie opiniowania regulaminu zarządzania danymi powoduje wydłużenie i wzrost kosztów procedur zatwierdzania regulaminów/zmian do regulaminów przez Ministerstwo.

Postulujemy doprecyzowanie kompetencji GODO poprzez wskazanie, że:

- a) opinia może dotyczyć wyłącznie kwestii związanych z przetwarzaniem danych osobowych;
- b) opinia GODO nie jest wiążąca dla MG;
- c) przypadku przekroczenia terminu na wydanie opinii, o którym mowa w art. 106 § 3 k.p.a.

Ministerstwo może zatwierdzić regulamin pomimo braku opinii.

4) Odstąpienie od wymogu pisemnej formy umowy o udostępnianie informacji gospodarczych (art. 12 ust. 2 ustawy o BIG)

Powołany przepis ustawy o BIG należałoby dostosować do technologii wykorzystywanych obecnie do zawierania umów handlowych oraz związanych z tym oczekiwań podmiotów korzystających z usług BIG. Warto podkreślić, że zgodnie z obowiązującymi od 1 lipca 2015 r. przepisami, obowiązku zawierania z BIG umów o udostępnianie informacji gospodarczych nie mają sądy oraz organy jednostek samorządu terytorialnego, które obowiązane są do przekazywania informacji o zaległych zobowiązaniach na mocy odrębnych przepisów.

Wobec powyższego, wydaje się, że utrzymywanie obowiązku zawierania umów z BIG w szczególnej (pisemnej) formie nie jest uzasadnione, w związku z czym w art. 12 należałoby wykreślić ust. 2. Ewentualnie należałoby doprecyzować ten przepis poprzez wskazanie, iż forma pisemna zastrzeżona jest jedynie dla czynności ujawniania przez BIG informacji gospodarczych o zobowiązaniach dłużników będących konsumentami oraz przekazywania do BIG informacji gospodarczych oraz informacji dotyczących posłużenia się podrobionym lub cudzym dokumentem.

W tym zakresie koniecznym również wydaje się ujednolicenie zasad procedowanych w ustawie o udostępnianiu informacji gospodarczych z założeniami Rozporządzenia eIDAS, gdzie już w preambule wyraźnie wskazuje się, że potrzebne i konieczne jest zwiększenie zaufania do usług elektronicznych i generalnie środowiska online. W tym kontekście można to czytać tak, że kierunkiem zmian w przepisach powinno być, tam gdzie jest to możliwe, przejście na czynności dokowane elektronicznie.

5) Odstąpienie od wymogu formy listu poleconego dla wezwań do zapłaty (art. 14 ust. 3 i art. 15 ust. 3)

Konfederacja Lewiatan ponownie zwraca uwagę na potrzebę zmiany przepisów w zakresie formy wezwania do zapłaty. Jak wielokrotnie wskazywaliśmy, forma listu poleconego jest kosztowna, nie przystaje do wymogów współczesnego obrotu oraz nie uwzględnia zmian w prawie krajowym i UE (por. np. Rozporządzenie eIDAS oraz zmiany w k.p.c. dotyczące formy dokumentowej). W związku z powyższym w pierwszej kolejności Konfederacja proponuje zmiany zastrzeżonej w ustawie formy listu poleconego na formę pisemną oraz wprowadzenie – jako alternatywy dla formy pisemnej - możliwości wysyłania wezwań w formie elektronicznej na wskazany przez dłużnika adres poczty elektronicznej, co najmniej w postaci dokumentu elektronicznego opatrzonego bezpiecznym podpisem elektronicznym (zgodnie z kodeksem cywilnym forma równoważna formie pisemnej) albo w zwykłej formie elektronicznej, jeśli taka została ustalona przez strony stosunku prawnego w umowie, gdzie w umowie zostały spełnione obowiązki informacyjne wierzyciela poprzez zamieszczenie stosownej klauzuli wypełniającej cel określony w ustawie jako ostrzeżenie o zamiarze przekazania danych do konkretnego biura.

Przykładem problemów, jakie stwarza utrzymywanie jako wyłącznej (w praktyce) formy listu poleconego jest orzeczenie NSA z kwietnia br. (I OSK 1569/15), w którym sąd ten uznał, że wezwanie do zapłaty powinno być podpisane osobiście przez wierzyciela lub osobę uprawnioną do reprezentacji. Orzeczenie NSA, poza innymi błędami, nie bierze pod uwagę, iż wezwanie do zapłaty, o którym mowa w ustawie o udostępnianiu informacji gospodarczych, *de facto* spełnia rolę informacyjną i w związku z tym nie stanowi oświadczenia woli, a co najwyżej oświadczenie wiedzy. Ewentualne ukształtowanie się linii orzeczniczej w podobnym duchu może prowadzić do poważnych perturbacji na rynku informacji gospodarczej ze względu na zwiększenie kosztów ponoszonych przez wierzycieli, co będzie ich zniechęcać do aktywnego uczestniczenia w systemie wymiany. Ze względu na brak obowiązywania zasady wzajemności rodzi to obawę o zasoby informacyjne BIG i tym samym możliwość realizowania przez nie ich ustawowych funkcji.

6) Skrócenie okresu, jaki powinien upłynąć między wysłaniem wezwania do zapłaty a przekazaniem informacji gospodarczej do BIG (art. 14 ust. 1 pkt 3, art. 15 ust. 1 pkt 3 ustawy o BIG)

W celu usprawnienia procesu przekazywania informacji gospodarczych do BIG należałoby rozważyć skrócenie (z 1 miesiąca do 14 dni) okresu, jaki powinien upłynąć między wysłaniem wezwania do zapłaty,

a przekazaniem informacji gospodarczej do BIG. Rozwiązanie to koresponduje ze skróceniem okresu opóźnienia (z 60 do 30 dni), jaki powinien upłynąć między datą wymagalności zaległego zobowiązania, a dniem przekazania informacji gospodarczej do BIG.

7) Zniesienie wymogu posiadania zgody przedsiębiorcy na przekazanie do BIG (pozytywnych) informacji gospodarczych o wywiązywaniu się przez niego z zobowiązań (art. 18 ust. 1 pkt 2 ustawy o BIG)

W celu ułatwienia przekazywania do BIG informacji gospodarczych o wywiązywaniu się z zobowiązań, w opinii Konfederacji Lewiatan, należałoby znieść obowiązek posiadania zgody podmiotu niebędącego konsumentem. Pozwoli to nie tylko uzupełnić zasoby informacyjne, które będą wykorzystywane do sporządzania analiz wiarygodności płatniczej, ale będzie niejako korespondowało z brakiem wymogu posiadania upoważnienia do pozyskania z BIG informacji gospodarczych dotyczących takich podmiotów. W przypadku tego rodzaju zmiany wskazane byłoby określenie sposobu, w jaki powinny być traktowane informacje gospodarcze o wywiązywaniu się z zobowiązań z opóźnieniem wynoszącym od 31 do 60 dni, które zostały przekazane do BIG przed dniem wejścia w życie omawianej zmiany.

8) Zniesienie wymogu uchwalania cennika przez zarząd BIG (art. 22 ust. 1, art. 23 ust. 2 i art. 27 ust. 2 ustawy o BIG)

Wymóg uchwalania cennika przez zarząd BIG nie tylko nie odpowiada realiom działalności prowadzonej przez biura, ale przede wszystkim nadmiernie ogranicza swobodę działalności gospodarczej BIG poprzez uniemożliwienie indywidualnego ustalania cen z kontrahentami. Biorąc pod uwagę fakt, że klientami BIG są w przeważającej większości przedsiębiorcy, ochrona ta jest nieuzasadniona, a wręcz szkodliwa dla zasad funkcjonowania wolnego rynku. W związku z tym postulujemy usunięcie przepisów regulujących tryb ustanawiania cenników w formie uchwał zarządu BIG.

9) Rozszerzenie wyjątków od nakazu usuwania danych po 90 dniach (art. 26 ust. 1 u.i.g.)

Od obowiązku określonego we wskazanym przepisie zwolnione są wyłącznie instytucje ustawowo obowiązane do oceny ryzyka kredytowego lub operacyjnego. Zakres wyłączenia budzi wątpliwości, ponieważ nie zostało doprecyzowane, o jakie instytucje chodzi. Równocześnie wielu kredytodawców i

usługodawców zgłasza potrzebę dłuższego przechowywania i przetwarzania danych w określonym, prawnie usprawiedliwionym celu, innym niż realizacja obowiązku oceny ryzyka kredytowego lub operacyjnego. W związku z tym proponujemy rozszerzenie wyjątków od nakazu usuwania danych po 90 dniach poprzez ścisłe określenie celów, w jakich dane te mogłyby być przechowywane i przetwarzane po upływie 90 dni, np. realizacja obowiązku wynikającego z przepisów ustawy, dochodzenie roszczeń związanych z działalnością gospodarczą, cele dowodowe itp.

10) Umożliwienie udostępniania wierzycielom przez BIG informacji z rejestru zapytań (art. 27 ustawy o BIG)

W celu uzupełnienia zakresu informacji, które będzie można wykorzystywać do sporządzania analiz wiarygodności płatniczej należałoby, w opinii Konfederacji Lewiatan, umożliwić BIG wykorzystywanie w tym celu (a także udostępnianie na raportach ujawnianych wierzycielom) informacji pochodzących z rejestru zapytań prowadzonego przez BIG. W przypadku weryfikacji konsumenta wierzyciel będzie obowiązany posiadać stosowne upoważnienie tego konsumenta.

11) Doprecyzowanie zapisu komu BIG mogą ujawniać informacje z rejestru zapytań (art. 27 ust. 1 zd. 2 i art. 27 ust. 5 zd. 1 u.i.g.)

Dane z prowadzonego przez BIG rejestru zapytań dotyczą informacji o tym kto o daną osobę pytał, kiedy informacja została ujawniona i jaka była treść informacji. Oznacza to, że każdy podmiot ma prawo dostępu do danych na temat zapytań dotyczących konkretnie jego. Jednakże w ust. 5 ustawodawca wprowadził zapis określający warunki cenowe zapytania dla dłużników będących konsumentami i tzw. podmiotów uprawnionych wskazanych w art. 25. Z brzmienia przepisu nie wynika, że BIG mają ujawniać podmiotom z art. 25 dane z rejestru zapytań dotyczących osoby, o którą dany organ pyta. Jednakże z praktyki wynika, że podmioty uprawnione w ramach prowadzonych postępowań oczekują dostępu do danych z rejestru zapytań dotyczących weryfikowanych osób.

12) Aktualizacja danych w razie zbycia wierzytelności (art. 29 ust. 4 ustawy o BIG)

Określony w art. 29 ust. 4 ustawy 14-dniowy okres w praktyce często bywa zbyt krótki, by przeprowadzić zmiany związane z przeniesieniem wierzytelności bez konieczności usuwania z BIG informacji gospodarczych, których dotyczą. W związku z tym zasadne jest wydłużenie tego okresu do 1 miesiąca.

13) Doprecyzowanie kompetencji oraz odpowiedzialności BIG za przechowywanie w bazie nieprawdziwych informacji gospodarczych (art. 31 pkt 6 i 7 ustawy o BIG)

W związku z dotychczasowymi doświadczeniami oraz projektowanymi zmianami w ustawie o BIG wskazane jest doprecyzowanie zakresu kompetencji oraz zasad odpowiedzialności BIG w odniesieniu do badania materialnoprawnych podstaw roszczenia dłużnika. W szczególności doprecyzowania wymaga kwestia zasad i zakresu odpowiedzialności BIG. Odpowiedzialność za to, że roszczenie przysługuje wierzycielowi w określonej wysokości i jest wymagalne, powinna spoczywać na wierzycielu. W przypadkach spornych tego rodzaju sprawy powinny rozstrzygać sądy powszechne. Natomiast po stronie BIG powinien spoczywać obowiązek usuwania informacji tylko w ściśle określonych, bezspornych przypadkach, zaś wszelkie ustalenia podejmowane w tym zakresie powinny opierać się na uprawdopodobnieniu.

14) Umożliwienie osobom trzecim sprawdzenia danych w BIG

W nurt wprowadzonych niedawno zmian legislacyjnych mających na celu ułatwienie dostępu osobom uprawnionym do informacji o bankowych rachunkach nieaktywnych („uśpionych”) wpisuje się propozycja wprowadzenia analogicznych zmian do ustawy o BIG. Zmiana ta mogłaby zostać przeprowadzona poprzez poszerzenie katalogu osób uprawnionych do uzyskania informacji z BIG, co w szczególności powinno dotyczyć spadkobierców i kuratorów oraz opiekunów dłużników. Mając na uwadze fakt, że zobowiązania osoby zmarłej podlegają dziedziczeniu, umożliwienie jej następcom prawnym dostępu do informacji na temat tych zobowiązań niewątpliwie ułatwiłoby spadkobiercom ustalenie długów spadkowych, a dzięki temu świadome podjęcie decyzji w przedmiocie sposobu dziedziczenia (przyjęcie proste/przyjęcie z dobrodziejstwem inwentarza/odrzućcie spadku) oraz ewentualne nawiązanie kontaktu z wierzycielami w celu ustalenia warunków spłaty.

15) Zrównanie pozycji banków z innymi wierzycielami przekazującymi informacje gospodarcze do BIG (Art. 105 ust. 4b i ust. 4c Prawa bankowego, Art. 14 ust. 1 pkt. 3, art. 15 ust. 1 pkt. 3 i art. 16 ust. 1 pkt. 2 ustawy o udostępnianiu informacji gospodarczych)

Obecne brzmienie przepisu art. 105 ust. 4b i 4c Prawa bankowego nakłada na banki jako wierzycieli dodatkowy obowiązek przy przekazywaniu danych o zobowiązaniach powstałych z tytułu umów związanych z dokonywaniem czynności bankowych, a mianowicie obowiązek wpisywania do umów z klientami klauzul informujących o możliwości przekazania danych do tych biur, zawierających informacje, o których mowa w art. 14 ust. 1 i art. 15 ust. 1 ustawy o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych. Przepis ten uzależnia możliwość przekazania przez bank danych do biura informacji gospodarczej od istnienia w umowie z klientem takiej klauzuli informacyjnej, podczas gdy inni wierzyciele takiego obowiązku nie mają. Zatem bank, niezależnie od obowiązku wezwania dłużnika do zapłaty (tak jak inni wierzyciele), musi jeszcze spełnić dodatkowy obowiązek (którego inni wierzyciele nie mają) polegający na wykazaniu, iż umowa zawarta z klientem zawiera klauzulę informującą o możliwości przekazania danych do biura informacji gospodarczej. Tym samym banki są w większym stopniu obciążone obowiązkami towarzyszącymi przekazywaniu informacji gospodarczych do BIG w porównaniu do innych wierzycieli i w związku z tym obowiązane są ponosić dodatkowe, niczym nieuzasadnione koszty.

W celu usunięcia wspomnianych dysproporcji, w opinii Konfederacji Lewiatan, należałoby zrównać pozycję banków i pozostałych przedsiębiorców przekazujących informacje gospodarcze do BIG. Postulujemy więc usunięcie ust. 4b i 4c z art. 105 ustawy Prawo bankowe albo zwolnienie banków z obowiązku wysyłania wezwań do zapłaty do dłużników listem poleconym, o czym stanowią przepisy art. 14 ust. 1 pkt. 3, art. 15 ust. 1 pkt. 3 i art. 16 ust. 1 pkt. 2 ustawy o BIG.

16) Odstąpienie od wymogu pisemnej formy upoważnienia (art. 105 ust.4a1 Prawa bankowego)

W celu ujednoczenia wymagań dotyczących formy upoważnień do pozyskiwania danych z baz prowadzonych przez podmioty utworzone na podstawie art. 105 ust. 4 ustawy Prawo bankowe wskazane jest dopuszczenie równorzędnej, obok pisemnej, formy elektronicznej – tak jak to jest przewidziane w art. 104 ust. 3 ustawy Prawa bankowego. Podkreślenia wymaga, że rozwiązanie to koresponduje również z regulacją art. 24 ust. 1 ustawy o BIG, który nie zawiera obowiązku stosowania szczególnej (pisemnej) formy upoważnienia do wystąpienia do BIG o udostępnienie informacji gospodarczych na temat weryfikowanego podmiotu.

Proponujemy więc zmianę art. 105 ust.4a1 ustawy Prawo bankowe jak poniżej:

„4a¹. Udostępnianie danych na podstawie ust. 4a może nastąpić, jeżeli wierzyciel występujący o udostępnienie tych danych uzyskał pisemne upoważnienie osoby, której dotyczą te dane. Upoważnienie może być także wyrażone w postaci elektronicznej. W takim przypadku wierzyciel obowiązany jest do utrwalenia wyrażonego w ten sposób upoważnienia na informatycznym nośniku danych w rozumieniu art. 3 pkt 1 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz. U. z 2014 r. poz. 1114). Upoważnienie określa zakres danych przeznaczonych do udostępnienia.”

17) Obniżenie kosztów dochodzenia roszczeń

W opinii Konfederacji Lewiatan naliczanie opłat egzekucyjnych powinno zostać maksymalnie uproszczone i ujednoliczone, a wynagrodzenie komorników ustalone na racjonalnym poziomie, jednak pozwalającym na pokrycie kosztów prowadzonej działalności. Niezbędne jest m. in. stworzenie precyzyjnego katalogu czynności, jakie w ramach poszczególnych opłat, w tym opłaty za poszukiwanie majątku, powinien dokonać komornik. Bardzo istotne jest również obniżenie kosztów uzyskiwania informacji o dłużniku w toku egzekucji komorniczej. Koszty zapytań dokonywanych w ZUS i Urzędach Skarbowych są zbyt wygórowane (odpowiednio 40 zł i 45 zł) i znacząco podnoszą dla wierzycieli koszty egzekucji. Rażąco wysokie są również koszty uzyskiwania przez wierzycieli informacji o miejscu pobytu dłużnika w Wydziale Udostępniania Informacji MSWiA. W Polsce wierzyciel musi zapłacić za informację o adresie dłużnika 31 zł plus opcjonalnie pełnomocnictwo 17 zł, dla porównania na Litwie opłata za pozyskanie danych adresowych wynosi mniej niż 1 Euro. Zbyt wysokie są także koszty uzyskiwania informacji z elektronicznych Ksiąg wieczystych. Koszt zapytań powinny być adekwatne do realnych nakładów niezbędnych do obsługi takich wniosków, racjonalne wydaje się postulowanie, aby uzyskiwanie informacji drogą elektroniczną było nieodpłatne.

18) Zwiększenie możliwości wyboru komornika przez wprowadzenie większych limitów dla komorników oraz likwidację wskaźników skuteczności i zaległości

Konfederacja Lewiatan zdecydowanie rekomenduje podwyższenie limitów umożliwiających komornikom przyjmowanie spraw spoza rewirów. W kwestii limitów Konfederacja przekazywała już przedstawicielom rządu kilkakrotnie krytyczne stanowisko przedsiębiorców (wierzycieli) dotyczące obecnie obowiązujących regulacji w tym zakresie, a dodatkowo dotyczące planów Ministerstwa Sprawiedliwości,

aby limity te były jeszcze bardziej restrykcyjne. Naszym zdaniem limity zostały ustalone na zbyt niskim poziomie, natomiast wskaźniki dla komorników – na zbyt wygórowanym (w ocenie wierzycieli, prawie niemożliwym do osiągnięcia patrząc na obecną skuteczność egzekucji). Może to skutkować kolejnymi niepokojącymi działaniami części środowiska komorniczego (bardziej dotkliwymi dla dłużników sposobami prowadzenia egzekucji, co wcale nie jest celem większości wierzycieli, dla których każdy dłużnik jest jednocześnie potencjalnym klientem). Członkowie Konfederacji Lewiatan zauważają, że wprowadzenie limitów spowodowało wpływanie przez komorników na jakość przyjmowanych przez nich spraw oraz wyeliminowanie z rynku nie tylko komorników (tzw. hurtowników), którzy przyjmowali setki tysięcy spraw, ale także wszystkich tzw. średnich, najczęściej młodych, aktywnych komorników, którzy mieli w swoich kancelariach po 10-30 tys. spraw i którzy uzyskiwali dla wierzycieli bardzo dobre wyniki (liczone według sposobów, które faktycznie pokazywały ich wartość dla wierzycieli, a które to sposoby mają niewiele wspólnego ze statystykami Ministerstwa Sprawiedliwości). Część wierzycieli ma ogromne trudności z egzekwowaniem roszczeń i często wręcz podejmuje decyzje o niekierowaniu spraw do egzekucji, gdyż dotychczas współpracujący komornicy nie chcą przyjmować już takich spraw, a kierowanie wszystkich spraw do komorników rewiowych jest zbyt kosztowne (zwłaszcza przy drobnych długach). Powszechne staje się zjawisko dyskryminowania części wierzycieli. Obecne limity i wskaźniki nie przyczyniły się do realnego zwiększenia efektywności. Zdaniem członków Konfederacji Lewiatan wręcz przeciwnie, ponieważ uniemożliwiają one ze względów ekonomicznych dochodzenie części roszczeń. Konfederacja postuluje od dłuższego już czasu, aby limity były na tyle wysokie, by umożliwić rozwój najlepszym kancelariom komorniczym, a wierzycielom współpracę z takimi komornikami. Taki limit to naszym zdaniem 15-20 tys. spraw.

19) Rozszerzenie kompetencji komorników

W opinii Konfederacji Lewiatan, co najmniej równie ważne jak rozszerzenie kompetencji notariuszy, jest rozszerzenie kompetencji komorników sądowych. Niezwykle istotne dla poprawienia sytuacji wierzycieli byłoby przekazanie komornikom uprawnień do podejmowania na wniosek wierzyciela lub dłużnika, także przed wszczęciem postępowania egzekucyjnego, negocjacji w celu zawarcia ugody lub wyrażania zgody na wniosek wierzyciela na dobrowolne spłaty zadłużenia przez dłużnika. Taka ugoda byłaby następnie podstawą do prowadzenia egzekucji. Gdyby natomiast nie doszło do zawarcia ugody, po stronie komornika występowałby obowiązek przekazania sprawy do sądu. Wydaje się, że

zaproprowane rozwiązanie przyczyniłoby się do odciążenia sądów oraz zwiększenia skuteczności działań polubownych ze strony wierzycieli.

Ponadto, naszym zdaniem, należałoby umożliwić komornikom sporządzanie protokołu obejmującego dane osób i majątku spadkobiorców dłużnika oraz wskazujące adres zamieszkania dłużnika w celu zwiększenia dotarcia do dłużników.

Wydaje się, iż w celu zwiększenia efektywności można również umożliwić komornikom doręczania pism windykacyjnych np. wezwań do zapłaty także z wykorzystaniem poczty (celem zwiększenia efektywności działań przedsądowych).

20) Utworzenie przy sądach sprawnie działających wydziałów egzekucyjnych

W chwili obecnej bardzo często dłużnicy wykorzystują szereg narzędzi prawnych do paraliżowania postępowania egzekucyjnego np. składają skargi na czynności komorników, wnioski o wyłączenie komornika, skargi na oszacowanie ruchomości, w trakcie ich rozpatrywania zwolnienia od kosztów postępowania, skargi na przybicie. Przykładowo pomiędzy zajęciem i przeprowadzeniem licytacji wierzytelności a wydaniem ruchomości nabywcy i wypłaceniem należności wierzycielom może upłynąć wiele miesięcy a nawet lat, co jest oczywiście niekorzystne zarówno dla wierzycieli, jak i dla nabywców takich ruchomości, którzy przez wiele miesięcy nie mają ani ruchomości ani pieniędzy, które zapłacili za ten przedmiot. Takie sytuacje nie miałyby oczywiście miejsca, gdyby sprawy egzekucyjne w sądach miały odpowiednio wysoki priorytet i były rozpatrywane niezwłocznie, a nie tygodniami, a nawet miesiącami.

21) Zmniejszenie limitu zajęć egzekucyjnych z wynagrodzenia za pracę.

Należy zauważyć, że jednym z największych problemów wpływających na obniżenie skuteczności egzekucji w Polsce jest zwolnienie spod egzekucji minimalnego wynagrodzenia za pracę. Przepisy regulujące całkowitą ochronę przed egzekucją minimalnego wynagrodzenia za pracę powinny zostać w naszej opinii zmienione poprzez dozwolenie potrąceń z kwoty minimalnego wynagrodzenia za pracę choćby w niewielkiej jego części np. do wysokości 10 proc. jego wartości. Obecna regulacja stwarza pole do nadużyć i celowego działania na szkodę potencjalnych wierzycieli. Standardem jest uciekanie dłużników nawet jeszcze w trakcie postępowania egzekucyjnego w szarą strefę (często w trakcie postępowania egzekucyjnego okazuje się, że dłużnik zarabiał więcej, ale po wszczęciu postępowania egzekucyjnego jego pensja zmieniła się i teraz zarabia już tylko minimalne wynagrodzenie). Taka sytuacja

LEWIATAN

zwiększa tzw. „szarą strefę” i przynosi straty dla budżetu Państwa. Co więcej eksperci podkreślają, że dla osób faktycznie zarabiających minimalne wynagrodzenie taka sytuacja byłaby korzystna. Staliby się oni bowiem bardziej atrakcyjnym klientami dla przedsiębiorców, zwiększyłaby się ich wiarygodność i mieliby oni większą możliwość skorzystać z atrakcyjniejszych dla nich ofert w bankach, instytucjach finansowych, u dostawców usług masowych. W chwili obecnej ich wiarygodność jest zaś bardzo niska, a co za tym idzie wszelkie dedykowane dla nich oferty są droższe lub wymagają droższych zabezpieczeń.

**Konfederacja Lewiatan,
Warszawa, 19 sierpnia 2016 r.
KL/350/172/1521/ADP/2016**

member of BUSINESSEUROPE

Konfederacja Lewiatan
ul. Zbyszka Cybulskiego 3
00-727 Warszawa

tel. (+48) 22 55 99 900
fax (+48) 22 55 99 910
lewiatan@konfederacjalewiatan.pl
www.konfederacjalewiatan.pl

NIP 5262353400
KRS 0000053779
Sąd Rejonowy dla
m.st. Warszawy w Warszawie
XIII Wydział Gospodarczy KRS

